

Zážitkový seminář v Kosatci: důmyslná osvěta spojená se zábavou

Česká abilympijská asociace pořádá zážitkový seminář od roku 2007. Několik let tak společně s TyfloCentrem Pardubice prováděla osvětu týkající se každodenního života vozíčkářů a lidí se zrakovým postižením. Potom se obě organizace vydaly vlastní cestou.

Jak v její klientele přibývalo lidí s duševním onemocněním a mentálním a sluchovým postižením, rozšiřovala Asociace náplň semináře. Začlenila do něj i canisterapii, tedy léčbu cílenou hlavně na psychiku jedince prostřednictvím psa, a v roce 2017 zooterapii s využitím krajty královské.

Od září je seminář, který se většinou koná v pardubickém Centru Kosatec, nabízen veřejnosti v nové podobě. Základní princip zůstal stejný: Úředníci, zdravotníci, malé děti, školáci, studenti nebo zaměstnanci firem zakoušejí pocíty v situacích, do kterých se doma,

venku či na pracovišti běžně dostává vozíčkář, neslyšící nebo třeba nevidomá osoba.

Změnila se však koncepce semináře. „Některé školy nám dávaly najevo, že chtějí něco nového, aby mohly na seminář po roce znovu poslat své žáky. Seminář však měl dlouhé roky ustálenou podobu: začínal ukázkou canisterapie, následovalo sluchové či hmatové pexeso, slepecká trať a nakonec ukázkou manipulace s mechanickými vozíky. Nyní je základem možnost volby,“ říká Linda Švihlíková z Kosatce. A dodává: „Základní, střední či vysoké školy, školky, nemocnice, úřady, firmy a další subjekty si samy vyberou ze 17 tematických oblastí a stanoví si tak podobu zážitkového semináře. Každou jsme se přitom snažili udělat tak, abychom ji dovedli realizovat ve variantách přízrůbenných mentalitě a věku účastníků.“ Jde třeba o rozhovor s hendikepovanou osobou, což je zřejmě

nejautentičtější zážitek z nabízených oblastí. Účastník semináře si může popovídat s někým, kdo na základě vlastní zkušenosti umí vylíčit, s čím se v životě potýká, jaké problémy musí řešit... Novou aktivitou jsou brýle simulující oční vady. Po nasazení člověk pocítí šest různých poruch ostrosti či oslabení zraku. A vzápětí se dozví, jak pečovat o oči, aby mu sloužily co nejdéle.

Za zmínku stojí i stařecký oblek, který navozuje pocíty člověka v pokročilém věku. Kdo se v něm očitne, během chvíle zestárne o několik desítek let a možná tak lépe pochopí stesky nebo stálou únavu

některých starších lidí. Tato aktivita je však kvůli časové náročnosti nabízena pouze dospělým jednotlivcům, párům či malým skupinám do šesti osob.

„Pro děti od 3. třídy jsme vymysleli hru, během které si vyzkoušejí číst a psát Braillovým písmem. Žáci druhého stupně základních škol si zase můžou zajezdit na dětském handbiku: speciálním kole upraveném na ruční pohon, určeném pro tělesně postiženého uživatele. Pro všechny bez rozdílu věku máme v nabídce jízdu na schodišťové sedačce, manipulaci s mechanickým vozíkem nebo zkoušku sebeobsluhy při běžných úkonech při nemožném pohybu jedné či více končetin,“ informuje slečna Švihlíková.

Součástí zážitkového semináře může být i znakový jazyk. Není atraktivní jen pro děti, jak by se možná zdálo: často právě dospěláci nechtěli ze semináře odejít a měli zájem naučit se znakovat další a další slova.

Shrnuto do jedné věty, každý seminář nyní Asociace usílje na míru konkrétním účastníkům. „Zohledníme třeba to, jestli jde o samé ženy, nebo muže, o mladší, nebo starší lidi, hodně malé, nebo větší děti. Anebo vyhovíme objednateli, který si bude přát, abychom se s jeho zaměstnanci zaměřili hlavně na komunikační dovednosti.“

Seminář se koná převážně v pardubickém Kosatci. „Ale například za malými dětmi jsme jezdili do mateřských škol. Prostě vyjdeme vstříc každému, kdo si seminář objedná. Teď nám však plány zhatil koronavirus. V létě, po skončení nouzového stavu jsme intenzivně doháněli předchozí měsíce, kdy se semináře nemohly konat: nakonec jsme jich zajistili 20. Celkově jsme tedy za rok zvládli pro děti z Pardubického kraje 45 seminářů pro 980 účastníků. Přitom 37 seminářů a 749 dětí bylo přímo z Pardubic,“ uzavírá Linda Švihlíková.

Snad s novým rokem svítne naděje, že se tahle chytrá osvěta v zábavní hávu dostane k dalším lidem.

(pokračování na str. 6)

Perníčkovi nabízejí zábavu i soutěžení

str. 2

Prosaďme pátý stupeň příspěvků na péči!

str. 3

AbiFest stále žije

str. 8

úvodník

Letošek je velmi těžký pro všechny lidi. Zákeřnou invazi nového viru, která zasáhla celý svět včetně amazonských indiánů, asi očekávali jen nejtajnější konspiraťáci. A snad ještě šéfové těch nejtajnějších služeb.

Koronavirus nám bude znepříjemňovat život dlouhé měsíce. S tím je nutné se nějak vyrovnat. Téměř všechno zlé je ale k něčemu dobré. Jsme nuceni pobývat doma, večer není kam jít, koncerty, filmy nebo třeba výstavy obrazů jsou dostupné jen online. Ale nastal advent: období, které dosud bylo spojeno hlavně s horečnatým nakupováním, nekonečným úklidem a stresem. Ve všem tom kvaltování si mnozí nanejvýš poříдили věnec s nezbytnými čtyřmi svíčkami a v televizi možná zahlédli záběry z nedělního dobročinného koncertu.

Sociální podnikání u nás má budoucnost, citelně však chybí legislativa

Neziskových organizací, které zkoušejí sociálně podnikat, u nás přibývá. Mají však těžší pozici než běžné firmy, protože jim chybí opora v legislativě. Chybět ale v jednotlivých regionech nemusí dobrá vůle politiků a finanční pomoc od Evropské unie a krajského úřadu. Inspirativním příkladem jsou východní Čechy, jak dokazuje i následující rozhovor, který nám poskytl **Pavel Šotola, radní Pardubického kraje pro sociální péči a neziskový sektor.**

■ **Kraj je nejspíš prvním, který začal kontinuálně podporovat sociální podnikání v Česku. Co vás vedlo k tomuto rozhodnutí?**

Velkou motivací je skutečnost, že tato forma podnikání vytváří značnou přidanou hodnotu se sociálním rozměrem. Umožňuje pracovní uplatnění osob znevýhodněných na trhu práce: nejčastěji jde o osoby se zdravotním postižením, ale také třeba o mladé opouštějící ústavní péči a další osoby sociálně znevýhodněné. Sociální podnik zároveň vytváří individuální podmínky pro své zaměstnance, většinu zisku vkládá do svého rozvoje, využívá místních zdrojů a podporuje místní společenství. Proto od roku 2015 má Pardubický kraj vlastní program podpory sociálního podnikání, realizuje Vzdělávací akademii sociálního podnikání, pomáháme s osvětou a také připravujeme „katalog“ sociálních podniků z našeho regionu.

■ **Můžete uvést příklady, které v Pardubicích považujete za úspěšné?**

Ve městě je řada sociálních podniků, které mohou být příkladem a inspirací ostatním. Jde například o společnost Petřiva, která provozuje jídelnu Pohanka, nebo o Centrum Kosatec České abilympijské asociace, kde mají široký záběr činností od pekárny přes provoz kavárny až po truhlářskou dílnu. Ve středisku Výměník umožňují pracovní uplatnění osobám s duševním onemocněním... Samozřejmě bych mohl jmenovat další subjekty.

Miloš Pelikán

lákaží k návštěvě atraktivních míst v Pardubicích

Těžká doba koronavirová na podzim likviduje společenský život v zemi. Následující řádky ale byly napsány s pevnou vírou, že se děti i dospěláci zas budou moci venku potkávat, společně si hrát, společně se bavit. Škarohlídi a nepřejícníci at' tenhle článek nečtou!

Zábava, losování, odměny

Od letošního července si lidé můžou zahrát rodinnou hru Perníčkovi, která upozorňuje na turistická či relaxační místa a společenské akce v Pardubicích. Jak funguje? Zájemce si vyzvedne soutěžní kartu v Turistickém informačním centru Pardubice, Centru Kosatec či dalších zapojených subjektech.

„Za každou vstupenku do zapojeného návštěvního místa dostanete razítko perníčku,“ vysvětluje autorka hry Jana Dubišarová. A dodává: „Pokud získáte aspoň polovinu z celkových 14 razítek, můžete si v naší kavárně v Kosatci nebo v městském informačním centru vyzvednout malou odměnu za vaše putování.“

Ale to není vše. V pravé části soutěžní karty je slosovatelný kupón, který výherci přinese větší cenu. A jednou za rok budou všechny kupóny znovu zařazeny do slosování o ještě hodnotnější cenu.

Kde lze dostat soutěžní kartu

Hra není časově ohraničená a některá místa či kul-

turní události v ní obsažené se obměňují. Kromě Centra Kosatec jsou do ní zapojeny Laser Game Club Pardubice, Lanové centrum Pardubice, Baloon Café – rodinná kavárna s dětskou hernou, BowlingZone, Pardubický klub kouzla a magie, Letecké muzeum Jana Kašpara, Trampolíny Pardubice, Království perníku, Zelená brána (Turistické informační centrum Pardubice), Mázhaus Pardubice, hrad Kunětická hora, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum a výletní loď Arnošt z Pardubic.

„V budoucnu do Perníčkových zařadíme třeba návštěvu hokejového či basketbalového zápasu nebo divadelního představení. Ideální bude, když se povede hru koncipovat tak, aby rodiče s dětmi mohli nasbírat potřebný počet razítek za víkend,“ říká paní Dubišarová, která v Kosatci pracuje jako vedoucí obchodu a marketérka.

Zahrát si může kdokoli

Do hry se můžou zapojit lidé jakéhokoli věku. U dětí mladších 15 let odpovídá za kontakt uvedený na kupónu a převzetí výhry rodič nebo zákonný zástupce. Pravidla, odměny a ceny najdete na stránkách www.pardubice.cz. Na dotazy ochotně odpoví paní Dubišarová na mobilu 734 643 935 či e-mailu jana.dubisarova@centrumkosatec.cz.

(pel)

Centrum duševního zdraví už funguje i v Chrudimi

Spolek Péče o duševní zdraví otevřel v Chrudimi v listopadu druhé centrum duševního zdraví (CDZ) v Pardubickém kraji. Jeho cílem je poskytovat komplexní zdravotní i sociální pomoc lidem s duševním onemocněním tam, kde ji potřebují, a snižovat počet či zkracovat délku hospitalizací v psychiatrických nemocnicích.

Centrum nabízí osobám s onemocněním, jako je schizofrenie, bipolární porucha či deprese, podporu v běžném životě. Funguje na současně adrese jako středisko Péče o duševní zdraví (ul. Městský park 828) a rozšiřuje jeho služby,

které každoročně využije více než 100 klientů.

Odbornou pomoc zajišťuje tým, který je složený ze sociálních pracovníků, zdravotních sester, psychiatri, psychologa a peer konzultanta neboli člověka s vlastní zkušeností s nemocí. Na centrum se obracují sami pacienti, jejich příbuzní, ale i lékaři, zástupci obcí nebo integrovaného záchranného systému.

Tým pracuje převážně v terénu. „Už dříve jsme jako sociální pracovníci působili v přirozeném prostředí klientů, zajížděli jsme za nimi přímo domů nebo do psychi-

atrických nemocnic v případě hospitalizace. Anebo jsme se s nimi setkávali třeba v kavárně či parku. S otevřením centra se do terénu přenesla i péče zdravotní,“ informovala Věra Píkasová, vedoucí zmíněného spolku a chrudimského CDZ.

Nová flexibilní služba je součástí reformy systému péče o lidi s duševním onemocněním v Česku. Národní akční plán pro duševní zdraví 2020–2030 schválený vládou předpokládá vznik 100 center po celém území republiky. Od loňska k nim patří i to v Pardubicích.

(pel)

Projekt se značným významem

Okresy Chomutov, Pardubice a Brno-město od ledna v úzké spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a Úřadem práce ČR pilotně ověřují koncept Pracovně rehabilitačního střediska. V brzké době se do této činnosti zapojí také Česká abilympijská asociace.

Jak vyplývá z pojmenování projektu, spadá do oblasti pracovní rehabilitace se zaměřením především na věkově ekonomicky aktivní osoby s různým zdravotním postižením. Druhou cílovou skupinou je odborná veřejnost – poskytovatelé zdravotních a sociálních nebo pracovně rehabilitačních služeb i další specialisté jako třeba vysokoškolská výzkumná pracoviště. Prostřednictvím metodického postupu pomůže ověřit zavedení nového nástroje k vylepšení systému pracovní rehabilitace včetně rozšíření stávajících možností úřadu práce při jejím zabezpečování. Projekt mimo jiné vyhledává ohrožené osoby se zdravotním postižením a zajišťuje

jejich včasný přestup ze sociálních a zdravotních služeb nebo po ukončení školní docházky do pracovní rehabilitace. Do pilotního ověřování provozu náleží např. poradenství pro zprostředkování vhodného zaměstnání, motivačně aktivační program, bilanční a pracovní diagnostika, příprava k práci, asistované zaměstnání, ale i poradenství pro zaměstnavatele. Důležitou součástí je také pořádání odborných setkání zástupců zainteresovaných orgánů z pracovní a sociální oblasti. O úspěšnosti nového projektu mnohé napoví také evaluační činnost – hodnocení účinnosti intervencí při dosahování jeho cílů, dopady na cílové skupiny, předpokládaná udržitelnost navržených řešení, finanční nákladovost atd.

Projekt Pracovně rehabilitačního střediska je pochopitelně také mediálně propagován. Na internetu najdou zájemci podrobnější informace na webu www.esfcr.cz v části Projekty.

(mk)

Dráček Ohniváček je na rozdíl od většiny pohádkových hodný a neškodící. Cestuje jako maskot ve vozovém parku Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje a dostávají ho děti.

Dráčky šije tréningová dílna Centra Kosatec, zhotovila jich už několik stovek. První přitom „odletěli“ k hasičům v dubnu.

Tuto velkou zakázku dílna získala díky tomu, že vedení sboru hledalo na její realizaci někoho „doma“ – dříve Ohniváčky totiž šili v jiném kraji.

Faul na inkluzi aneb Suverenita od stolu, která škodí

naše glosa

letos v září, když k ní ministerstvo přidalo novou prováděcí vyhlášku. Přichystalo ji „potají“, bez širší odborné debaty, a rovnou ji poslalo do mezíresortního připomínkového řízení.

Největší průšvihy? Na asistenta pedagoga by v běžné třídě ztratili nárok žáci s tělesným postižením, závažnými vadami řeči nebo specifickými poruchami učení. Asistenti by také nově nemohli působit v základních uměleckých a vyšších odborných školách.

Jak uvedla agentura ČTK, autoři novely vyhlášky tento záměr zdůvodnili tím, že u těchto žáků se

využití asistentů ukázalo jako neúčelné. A zmínili i potřebu úspor.

Vyhláška přitom hned sklídila odmítavé reakce z kompetentních míst. Kritizoval ji vládní Výbor pro práva dítěte, poslanci školského výboru, Učitelská platforma nebo Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání. Hlavu do písku pak raději strčila Česká školní inspekce, jejíž zpráva z jara 2018 je považována za hlavní zdroj argumentů pro ministerské experty...

Kauza pokračuje. Ale pachut' z arogantní suverenity ministerstva zůstává. Třebaže se přezíravě běžně chovají i jiné resorty státní správy.

Miloš Pelikán

Výrazná cena za velké počiny

Autorkou ceny z glazované keramiky, která umělecky ztvárňuje most z lidských rukou, je akademická sochařka Jitka Wernerová.

Další, 18. ročník soutěže vyhlásil republikový výbor NRZP na zářijovém jednání. Nomináční uzávěrka je jako vždy poslední den prosince. Dokonce lze navrhnout i vlastní projekt, je-li navrhovatel přesvědčen, že významně pomáhá uvedené komunitě osob. Slavnostní vyhlášení výsledků spojené s udílením cen se má uskutečnit ve čtvrtek 25. března 2021 v Ostravě. Protože ale nelze odhadnout vývoj epidemiologické situace, může se termín změnit.

Podrobné informace o výroční ceně MOSTY uvádí webová adresa <https://nrzp.cz/cena-mosty/>.

(mk)

- Cenu MOSTY 2019 získali:**
- ✓ **I. kategorie (instituce veřejné správy)**
Správa železnic za zpřístupňování železniční dopravy cestujícím se zdravotním postižením.
  - ✓ **II. kategorie (nestátní subjekty)**
Pořadatelé ostravského mistrovství světa v para hokeji za profesionální přístup k podpoře a motivaci osob se zdravotním postižením s využitím sportu.
  - ✓ **III. kategorie (osobnost hnutí osob se zdravotním postižením)**
Jan Uherka za celoživotní práci ve prospěch těchto osob, **Václav Letocha** za založení Sdružení rodičů a přátel diabetických dětí v České republice.
  - ✓ **IV. kategorie (zvláštní cena)**
Martin Novák, předseda pražské organizace České unie neslyšících, za rozvoj celého spolku a simultánního přepisu mluvené řeči v České republice.
  - ✓ Ostatní nominovaní převzali pamětní diplomy.

„Chceme prosadit pátý stupeň příspěvku na péči, aby mohl být ušitý na míru potřebám konkrétního člověka,“ říká Erik Čipera, ředitel společnosti Asistence

❖ Do parlamentu by měla brzy doputovat vládní novela zákona o sociálních službách. Pro člověka s těžkým zdravotním postižením, který chce žít ve svém přirozeném prostředí a společně s blízkými lidmi, je klíčový příspěvek na péči. Ten dlouhodobě byl a nadále je velmi nízký: pokud ho příjemce dostává ve IV. stupni, který je určen pro nejtěžší postižení vyžadující celodenní péči, postačí mu na několik hodin péče denně. Může novela, kterou přichystalo ministerstvo práce a sociálních věcí, změnit situaci k lepšímu?

Novela zákona o sociálních službách měla být přelomovou systémovou změnou. Ale spíše se tak o ní hovořilo již v době, kdy bylo ve Sněmovně i Senátu projednáváno navýšení příspěvku na péči pro lidi ve III. a IV. stupni. I to bylo iniciováno zespoda, když jsme si o něj řekli ministryni Michaela Marksová-Tominová a jejímu týmu. Po tehdejších neúspěchu novely zákona o sociálních službách pak zvýšení vrátil do hry senátorský návrh, který prošel bez jakéhokoliv zpožďování. Už tehdy ale všichni zdůrazňovali, že to není změna systémová, ale spíše dorovnání hodnoty příspěvku na péči. Jeho skutečná hodnota se totiž s rostoucími finančními náklady na asistenci snižovala.

Často se hovořilo o chystané systémové změně, kterou přinese aktuální novela zákona o sociálních službách. Jak se však ukázalo, novela nemá ambici měnit stávající zoufalou situaci lidí s postižením, kteří potřebují více pomoci, než na kolik stávající příspěvky na péči stačí. Přitom tu jsou tisíce lidí, kteří jsou dnešním systémem postupně tlačeni do pobytových zařízení. Jejich rodiny to dlouhodobě nezvládají a služby si zaplatit nemohou nebo jim ani nejsou dostupné.

S podobnými životními příběhy se v naší práci v Asistenci neustále setkáváme a jsou v podstatě bezvýchodné. Do ústavů nikdo odcházet nechce, rodinní příslušníci stárnou, na další pomoc nejsou finance, dokola se podávají žádosti na nadace, ale dlouhodobé funkční řešení pro možnost svobodně žít v přirozeném prostředí stát nenabízí. A protože je zároveň vědomí toho, že další novela půjde do Poslanecké sněmovny nejdříve za několik let, rozhodli jsme se do tohoto procesu vstoupit. Minimálně chceme zahájit celospolečenskou debatu

o tom, jestli naše společnost hodlá podporovat i lidi s vyšší mírou potřeby podpory a pomoci. Jsme přesvědčení o tom, že ano, ale že tomu neodpovídají systémová nastavení.

Proto přicházíme s pátým stupněm příspěvku na péči. Chceme, aby byl individualizovaný na základě podrobného zhodnocení potřeb konkrétního člověka. A na konci tohoto zhodnocení bude konkrétní potřebný počet hodin osobní asistence, který umožní konkrétnímu člověku s touto podporou samostatně žít. Jak bude systém dál nastaven, je věcí širší diskuse. Myslíme si, že by tato podpora měla být distribuována v podobě zajištěného rozsahu služby od registrovaného poskytovatele a v podobě proplacené odměny pro konkrétního pečujícího. Tento systém by měl umožňovat předávání péče lidem mimo kruh rodinných pečujících tak, aby byla dlouhodobě udržitelná. Za tím účelem jsme připravili výzvu Poslanecké sněmovně s názvem „Zařadte pětku“, k níž se lidé můžou připojit na stránkách www.patystupen.cz.

❖ U příspěvku na péči prosazujete zavedení V. stupně. Inspirovali jste se údajně na Slovensku, a tak jsou na místě otázky: Jak tam vypadá model příspěvku na péči? Za jakých podmínek je tam poskytován jeho nejvyšší stupeň?

Na Slovensku mají odlišný systém. Lidé tam mohou vstoupit do institutu osobní asistence, inspirovaném ve Švédsku. S jedním rozdílem, že jim chybí agentury osobní asistence. Osoby s postižením u našich východních sousedů procházejí podrobným zhodnocením potřeb a pak dostávají na každou hodinu osobní asistence více než 4 eura, a to až na 20 hodin denně. To jim umožňuje určitou svobodu, o kterou ale mu-

si aktuálně bojují, protože na Slovensku jsou pod restriktivním tlakem vlády. Vypadá to ale, že jim tato možnost nakonec zůstane, protože se proti jejímu omezení vzvedla velká vlna odporu a petici tam podpořilo více než 11 000 lidí. Moc Slovensku držíme palce.

❖ Jaké kroky podniká Asistence, aby u nás V. stupeň prosadila? Na veřejnosti je zatím nejvíc vidět zmíněná říjnová petice. Má u lidí úspěch?

Petici ke konci listopadu podepsalo na 2 500 lidí. Budeme rádi za každou další podporu. Hodláme také propojit organizace, které pracují ve prospěch dotčených lidí, abychom společně dali poslankyním a poslancům znát, že jde o důležitou otázku.

Věříme, že se nám podaří iniciovat vznik poslaneckého návrhu, který bude toto téma řešit. To je naším cílem, i pokud by novela zákona o sociálních službách neprošla, což se také může stát. Hodláme celý průběh projednávání sledovat a komentovat právě z pohledu lidí, kteří potřebují pomoc v největší míře.

❖ Existuje mnoho vozíčkářů, kteří dostávají příspěvek na péči v té maximální výši, ale potřebují asistenci třeba 15 hodin denně a nemají na ni peníze. Přesto žijí ve vlastní domácnosti a často úspěšně založí rodinu. Laického čtenáře by možná zajímalo, jaký recept mají na finanční nouzi. Jsou jeho důležitou součástí dobrovolníci?

Každý člověk si hledá své řešení, ale jednoduché to není. Někomu pomáhají kamarádi a dobrovolníci, další lidé mají to štěstí, že si najdou zaměstnání. Pestrost řešení ostatně lze najít ve 25 portrétech svobodného života lidí s postižením na stránkách www.svobodnezit.cz. Vytvořili jsme je u příležitosti 25 let fungování Asistence a každému je doporučuji.

Někteří lidé pořádají finanční sbírky, jiní žádají o peníze některé z nadací podporujících i osobní asistenci. Všechna tato řešení ale vyžadují značnou energii a nikdy nekončí. Měli bychom se jako společnost zamyslet, jestli v tom můžeme lidi s nejtěžšími postiženími takto nechat. Podle mého názoru nikoliv: Máme-li to štěstí, že žijeme na jednom z nejbohatších míst světa, je nutné tuto výhodu překlápat ve prospěch těch, kteří potřebují nejvíce pomoci. Jinak to nemá smysl a celá společnost se dále neposune. Ačkoliv nám teď koronavirová pandemie přináší ekonomický pokles, je nutné se na věc dívat v širším horizontu a připravovat odpovídající řešení.

❖ Všichni jsme teď ve zvlášť těžké době. Kde hledat naději, že v novém roce bude líp?

Naděje se nachází v přítomnosti, nikoliv v budoucnosti. Nevybíráme si, co se v našich životech bude dít. Všichni děláme, co je v našich silách, abychom žili šťastný život. Každý považujeme za štěstí něco trochu jiného a toužíme po tom. Nakonec ale stejně všechny touhy pomínou nebo se promění v jiné. Jen klid a mír přítomnosti zůstává. Jestli nás má něco naučit doba koronavirová, tak se to týká právě tohoto hledání štěstí v přítomném okamžiku. Je tu stále! (pel)

Aktuální stupně závislosti na pomoci druhého člověka a příspěvek na péči

Podle § 11 zákona o sociálních službách je výše příspěvku na péči stanovena následovně:

Výše příspěvku pro osoby do 18 let věku činí za kalendářní měsíc

- 3 300 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost);
- 6 600 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost).

Jde-li o stupeň III (těžká závislost)

- 13 900 Kč, nebo 9 900 Kč, pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb nebo dětský domov anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

- 19 200 Kč, nebo 13 200 Kč v ostatních případech.

Výše příspěvku pro osoby starší 18 let činí za kalendářní měsíc

- 880 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost);
- 4 400 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost).

Jde-li o stupeň III (těžká závislost)

- 12 800 Kč, nebo 8 800 Kč, pokud osobě poskytuje pomoc poskytovatel pobytových sociálních služeb nebo dětský domov anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

- 19 200 Kč, nebo 13 200 Kč v ostatních případech.

(pel)

Dva bratři

Dva bratři společně pracovali na rodinné farmě. První byl ženatý a měl početnou rodinu. Druhý byl svobodný. Na konci každého dne si všechno rovným dílem rozdělili, co vypěstovali, i to, co prodali.

Jednoho dne si ten, který neměl rodinu, pomyslel: „Není správné, abychom se o vše dělili napolovic. Jsem sám a potřebuji toho jenom málo.“ A tak vzal každou noc pytel obilí, opatrně se proplížil přes pole, které se rozprostíralo mezi jejich domy, a uložil ho do zásobárny svého bratra.

Někdy v té době si také ženatý bratr pomyslel: „Není správné, abychom se o vše dělili rovným dílem. Koneckonců jsem ženatý a mám ženu a děti, kteří se o mne jednou postarají. Ale můj bratr je sám a nezná nikoho, kdo by ho v budoucnosti zaopatřil.“ A tak vzal noc co noc pytel obilí a uložil ho do sklepa svého bratra.

Oba si celé roky marně lámali hlavu, jak je to možné, že se jejich zásoby vůbec netenčí. Jedné tmavé noci do sebe pak na poli vrazili, a jenom pomalu jim docházelo, co se to vlastně děje. Pak upustili pytle, které nesli, a objali se.

neznámý autor

ČSOB Pojišťovna

je univerzální pojišťovna, která nabízí ucelené pojišťovací služby občanům a živnostníkům stejně jako malým a středním podnikům i velkým korporacím. Všem svým klientům jsme připraveni poskytnout služby evropské kvality v oblasti životního i neživotního pojištění. Stabilní zázemí Skupiny ČSOB a silného nadnárodního akcionáře KBC navíc umožňuje klientům ČSOB Pojišťovny získat za výhodných podmínek komplexní ošetření svých finančních potřeb. Sídíme v Pardubicích a máme stovky poboček a kontaktních míst po celé republice. Kariéru v naší firmě buduje téměř tisícovka obchodníků a stejný počet zaměstnanců.

U nás v ČSOB Pojišťovně v současné složité situaci platí ještě více to, že společenská odpovědnost a filantropie tvoří nedílnou součást našeho každodenního života. Náš přístup se opírá o dlouhodobou udržitelnost, šetrnost k životnímu prostředí a pochopení potřeb našich klientů a celé české společnosti. Odpovědně se chováme i v současné nelehké době – naše call centrum pomáhá s trasováním nakažených koronavirem, podporujeme sociální podniky i neziskové organizace, účastníme se Burzy filantropie, v září každoročně otevíráme Fond pomoci, do kterého mohou naši zaměstnanci i obchodníci nominovat jednotlivce i organizace, kterým by chtěli poskytnout příspěvek. V letošním roce jsme připraveni rozdělit částku 500 000 Kč.

Pomáháme i v regionech

V každém regionu jsme vybrali jednu či více CSR aktivit, kterými chceme podpořit menší i větší projekty, které nemají celorepublikový zásah, ale jsou více než záslužné. Je nám ctí, že se nám podařilo v pardubickém regionu, který je naším domovem, uzavřít spolupráci s Českou abilympijskou asociací, která si díky své činnosti zaslouží nejhlubší uznání a respekt.

Dobrovolnictví

V rámci dobrovolnictví se naši zaměstnanci rádi pravidelně zapojují do společensky prospěšných aktivit a my jim k tomu vytváříme podmínky. Každoročně pořádáme dvě Dobročinné pekárny, několik našich zaměstnanců se promění v pekaře a pekařky a ostatní v nákupčí. Výtěžek je vždy věnován na dobrou věc.

Team Blue Goes Green

V celoskupinové výzvě Team Blue jsme se zaměřili na životní prostředí. Společně jsme v přírodě sesbírali 3605 kg odpadků a recyklovali 2037 ks starých elektrozařízení. Dalšími aktivitami byly stahování kletví v lese, výřez a úklid náletových dřevin, kosení luk, hrabání a sklizení sena, likvidace rostlin, které utlačují vzácné druhy rostlin v přírodních rezervacích. Za každého účastníka se naše mateřská firma KBC zavázala vysadit jeden strom. V České republice pěstuje 5336 stromů, s jejichž výsadbou se začalo již na podzim 2019 a zapojili se do ní i naši zaměstnanci. Ve výsadbě pokračujeme také letos. Za každou bezpapírově sjednanou smlouvu věnuje ČSOB Pojišťovna 1 Kč na další výsadbu stromů.

Síla naší skupiny je v našich lidech a ti jsou vždy připraveni podpořit prospěšné projekty.

STAKO společnost s ručením omezeným

oslaví v roce 2021 již 30 let své působnosti v oboru stavebnictví. Zastupuje ji jednatel Ing. Petr Kulda. Se svým kvalifikovaným týmem odborníků z oblasti přípravy a realizace staveb a zejména základnou desítek poctivě pracujících řemeslníků stavební výroby dokázal společnost zařadit mezi nejvýznamnější a ekonomicky stabilní stavební firmy v Královéhradeckém a Pardubickém kraji.

Za sebou má stovky staveb a rekonstrukcí, adaptací a modernizací budov různého významu a velikosti nejen jako generální dodavatel, ale i jako developer v bytové výstavbě. Díky společnosti STAKO tak vyrostla nová sídliště a bydlení pro tisíce obyvatel v Pardubicích a v Hradci Králové, ale i v jiných krajích, kde své stavby realizovala. V současné době vzniká v Pardubicích další nový bytový projekt, který je svou povahou jedinečný a přináší nejen kvalitní moderní bydlení pro další obyvatele Pardubic, ale i nové pěkné prostředí pro regeneraci a obslužnost v nové části centra města. Toto jedinečné a kultivované bydlení tak bude formovat novou tvář známé části Pardubic, která roky chátrala v podobě bývalé tiskárny. Mezi další referenční stavby v Pardubicích a okolí, které je třeba zmínit, rozhodně patří novostavba Environmentálního vzdělávacího centra Natura Park, která získala cenu Státního fondu životního prostředí, a Centra pasivního domu v kategorii Energeticky úsporná budova v rámci celostátní soutěže Stavba roku 2016. Dále pak Integrované centrum Kosatec, Obchodní centrum Grand, Residence Hronovická a Autosalon Volvo. V oblasti developerské to jsou úspěšně realizované bytové projekty Pepník a Marcipánka a bytový soubor Za Pivovarem v Lázních Bohdaneč. Za svůj velký úspěch společnost považuje získání ocenění v celostátní soutěži Stavba roku 2017 za stavbu Rekonstrukce Galerie moderního umění v Hradci Králové. Větším úspěchem je však dlouholetá tradice společnosti a úspěšnost v realizaci všech zakázek včetně komplexních služeb od zajištění projektové dokumentace, příslušných povolení, komplexních zkoušek a vyjádření orgánů po realizaci a dokončení stavebního díla včetně stavebně-právních rozhodnutí a předání investorovi v dohodnutém termínu a požadované kvalitě odpovídající všem obecně závazným předpisům, normám a pokynům výrobců.

Každý obor má svá úskalí a stejně tak i stavebnictví, kde jedním z problémů je nedostatek pracovních sil a kvalifikovaných řemeslníků napříč celým oborem. Zejména v této dnešní době si STAKO o to více váží loajality a poctivé práce svých zaměstnanců, kterým tímto děkuje za jejich přízeň, vytrvalost a houževnatost ve fyzicky i psychicky náročných pracích.

Přejeme naší společnosti do dalších 30 let hodně úspěchů, hodně zakázek, hodně kladných referencí a zdraví a sílu pro všechny naše zaměstnance!

Francouzská gastronomie v podání českých amatérských kuchařů

Přátelství mezi dvěma značně odlišnými národy může mít tisíce podob. Často bývá kulinářské, kdy jedna strana odtajní té druhé kuchyni své země nebo určité oblasti. „Přátelství prochází žaludkem“ také v případě sociálně-kulturní spolupráce pardubické pobočky frankofonního spolku Alliance Française a Centra Kosatec, která se úspěšně rozvíjí už čtvrtý rok.

Od října 2018 se totiž v „kosatčí“ tréninkové kuchyni pravidelně konají Francouzské kulinářské ateliéry, jedinečná příležitost připravit a ochutnat laskominy země galského kohouta. Setkání si oblíbili nejen lidé, kteří se ve jmenovaném spolku učí francouzsky, ale i široká veřejnost. Pod vedením zástupců Alliance se pokaždé společně „francouzsky“ vaří, smaží a pečou nějaká zajímavá tříchodová večeře – předkrm, hlavní chod a dezert.

Protože si organizátoři ani účastníci těchto setkání se správnou francouzskou atmosférou a s nezbytnou sklenkou vína nechtějí nechat recepty pro sebe, sepsali kuchařku. Je to v podstatě kniha bez konce, protože do ní po každém vaření přibudou další recepty. Z těch dosavadních jsem pro čtenáře vybral tři.

Tak tedy Bon appétit!

(mk)

Soupe de courge – dýňová polévka

Ingredience:

1 máslová dýně (připomíná tvarem hrušku), 1 pórek, 1/2 cibule, olivový olej, zeleninový vývar nebo voda, smetana na zjemnění, trocha soli na dochucení, petrželka a pšeničné klíčky k podávání.

Postup:

Omytou dýni překrojíme, zbavíme semínek a i se slupkou nakrájíme na kostky. Na olivovém oleji orestujeme kousek cibule a pórek (cibule se může vynechat). Přidáme dýni a zalijeme zeleninovým vývarem tak, aby byla ponořena. Vaříme do změknutí dýně, zhruba 20 minut. Rozmícháme ji dohladka, zjemníme smetanou, doladíme do požadované hustoty a ochutíme podle našich zvyklostí. Na talíři lze polévku ozdobit zeleným kořením (petrželkou nebo koriandrem) a sušenými pšeničnými klíčky.

Moules frites – slávky s hranolky

Ingredience (4 porce):

2 střední cibule, sůl, olivový olej, mletý pepř, 200 ml bílého polosuchého vína, 2 řapíkaté celery, 4 hrsti velkých slávek.

Postup:

Slávky přebereme (otevřené vyhodíme) a na půl hodiny vložíme do slané vody, aby vyplavily písek. Do hrnce

dáme olivový olej a orestujeme cibuli a na kostičky nakrájené celery. Podlijeme asi 100 ml vody a 3 minuty vaříme.

Poté přidáme slávky a asi 4 až 5 minut dusíme na mírném plameni, dokud se neotevřou a maso nezežloutne. Nemícháme, pouze kontrolujeme, aby se nepřevařily – byly by pak „gumové“. Na závěr přidáme sůl, pepř a 50 až 100 ml vína a lehce promícháme. Podáváme v hlubokém talíři s vývarem a se zeleninou, ideální přílohou jsou hranolky.

Crêpes françaises – Francouzské palačinky

Ingredience:

250 g hladké mouky, 2 vejce, 2 lžičky rozehrátého másla + na smažení, 600 ml mléka; omáčka: 2 lžičky másla, 1 bio pomeranč, šťáva ze 2 pomerančů, 1 bio citron, 3 lžičky cukru krupice, 2 lžičky likéru Grand Marnier, 2 lžičky koňaku.

Postup:

Všechny suroviny ušleháme v míse na hladké lité těsto. Spíš než mixér použijeme metlu nebo metlu kuchyňského robotu. Těsto odložíme nejméně na 1 hodinu na chladné místo.

V malé pánvi rozehrájeme na středně silném stupni trochu másla, přidáme naběračku těsta a pánvi zakroužíme, aby těsto pokrylo dno pánve. Opékáme 1–2 minuty, potom palačinku obrátíme a opékáme zhruba 1 minutu z druhé strany dozlatova. Palačinku přeneseme na talíř, postup opakujeme, dokud nepotřebujeme všechno těsto – vyjde zhruba na 4 palačinky. Na talíři je prokládáme pečicím papírem, aby se neslepily.

Všechny suroviny na přípravu omáčky přivedeme ve velké pánvi k varu. Pánvi lehce potřese, aby alkohol vzplanul. Když uhasnou plameny, složíme palačinky na čtvrtky a položíme do omáčky. Necháme je několik minut prohřát a podáváme.

Aktivity České abilympijské asociace také letos podpořila některá města a obce – za tento přístup jim patří poděkování.

DAŠICE 	DŘÍTEČ 	HLINSKO 	HORNÍ JELENÍ 	CHRUDIM
JANKOVICE 	MIKULOVICE 	MORAVANY 	NASAVRKY 	PODĚBRADY
RABŠTEJNSKÁ LHOTA 	RÁBY 	RYBITVÍ 	SEZEMICE 	SLATIŇANY
SRNOJEDY 	STARÉ HRADIŠTĚ 	STARÉ ŽDÁNICE 	VLČÍ HABŘINA 	

Sociální podnikání u nás má budoucnost, citelně však chybí legislativa

(dokončení ze str. 1)

■ Nakolik u nás brání rozvoji sociálního podnikání neexistující legislativa?

Česká republika na rozdíl třeba od Francie nebo Slovenska dosud nemá zákon o sociálním podnikání. Legislativní ukotvení u nás chybí především pro jeho jasné uznání jako jedné z forem podnikání obecně. Dnes se sociální podniky při své činnosti pouze hlásí k obecným principům sociálního podnikání, což je limituje v jejich rozvoji a konkurenceschopnosti, neboť se u nás v prostředí firemního sektoru těžko zařazují a identifikují.

■ Proč je v Česku tak nepříznivá situace?

Domnívám se, že hlavně proto, že na státní úrovni stále chybí porozumění této problematice a uvědomění si celospolečenských přínosů této formy podnikání. Zároveň pro tuto vládu, ale i ty předchozí, nebylo sociální podnikání nějakou prioritou. Sice se o něm častěji hovoří, ale legislativně jsme se neposunuli. Nacházíme se tak v paradoxní situaci, kdy čerpáme nemalé prostředky z evropských fondů na rozvoj sociálního podnikání, ale jeho jasné ukotvení neexistuje.

■ Loni návrh zákona doputoval do parlamentu, ale neprošel ve třetím čtení. Kdyby byl schválen, nejspíš by byl platil od začátku letošního ledna. Ten návrh však považovali mnozí odborníci za špatný. Jaký názor na něj máte vy?

Návrh zákona nebyl nějak motivační, dost jsem tam postrádal důvody, proč by měl někdo podnikat právě touto formou. Nebylo v něm také umožněno obci zakládat sociální podnik: přítom na území obce je totiž vhodných činností. A obce mají navíc i zkušenosti se zajištěním veřejně prospěšných prací. Dle toho

návrhu jedna nebo dvě obce podnik založit nemohly, ale tři už ano. To mi nedává smysl.

■ Kde v zahraničí se sociální podnikání dobře rozvíjí za podpory právních předpisů?

Nedokáži posoudit, v které zemi mají kvalitní legislativu v této oblasti. Mohli jsme se však seznámit se sociálním podnikáním ve Francii, v partnerském regionu Centre-Val de Loire, a myslím, že tyto poznatky mohou být v ledasčem inspirativní. Samozřejmě nelze vše zcela přenést do našich podmínek, ale velmi se mi líbí tamní přístup k sociální ekonomice jako celku.

U nás se úzce orientujeme na sociální podnikání, avšak měli bychom se nejdříve zaměřit na sociální ekonomiku jako celek. A pak by nám z toho vyplynulo, jak je sociální podnikání pro společnost významné. Ve Francii tvoří sociální ekonomika cca 10 procent HDP a v době hospodářské krize byla zacílena podpora i do této oblasti, kde bylo možné vytvářet nová pracovní místa pro nezaměstnané.

■ Začaly vůbec přípravné práce na jiném návrhu zákona? Nebo je víceméně jasné, že do parlamentních voleb na podzim 2021 se tak nestane?

Nemám informace o tom, zda ministerstvo připravuje další verzi návrhu zákona o sociálním podnikání. Možná ano... Ale že by byl schválen ještě touto Poslaneckou sněmovnou, dost pochybuji. Je mi myslím potřeba mít dobrý zákon o sociálním podnikání, a to vyžaduje také širší diskusi nad jeho obsahem. Proto se domnívám, že do roka schválen nebude. Ale třeba se mylím.

(pel)

Od výroby mýdla až třeba po zahradnictví

V roce 2000 založila Evropská unie instituci zabývající se sociální ekonomikou „CEP-CMAF“. Ta v roce 2002 vydala Chartu sociální ekonomiky a pak byla v roce 2008 přejmenována na „Social Economy Europe“.

Sociální podnikání je chápáno v jednotlivých státech odlišně a existují různé přístupy k jeho definování, což komplikuje jeho výzkum a možnost mezinárodního srovnávání. Každopádně dnes zahrnuje nejen dobročinné aktivity korporací, ale stává se středovým proudem podnikání.

Obecně jde o podnikatelství prospívající společnosti a životnímu prostředí, které hraje důležitou roli v místním (lokálním) rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním postižením či sociálním znevýhodněním. Zvýšení veřejného prospěchu je pro něj stejně důležité jako dosahování zisku. V naší zemi dnes působí desítky sociálních podniků a zřizují je i neziskové organizace.

V České abilympijské asociaci se letos hlavní „sociálně podnikatelskou“ oblastí staly gastronomické aktivity: tréninková kavárna, tréninková restaurace s kuchyní, pekárna a projekt eSvačinky zaměřený hlavně na pardubické školy. Za zmínku stojí s pochoutkami související chov včel.

K běžným výdělečným aktivitám celostátně patří výroba mýdla, keramika, zahradnictví, úklidové práce nebo třeba administrativní činnost. Souhrnné informace lze najít na stránkách <https://ceske-socialni-podnikani.cz>, které obsahují i adresář sociálních podniků, pozvánky na aktuální semináře a kontakty na experty a lokální konzultanty z ministerstva práce a sociálních věcí.

(pel)

Mezinárodní abilympiáda bude v Moskvě

Kdo, kdy a kde ji připraví, bylo dlouho velkým otázkem. Nejdřív se spekulovalo o Kanadě, respektive Quebecu. Pak se na internetu objevily zmínky o čínské Šanghaji. Nyní je však jasný rok i místo: X. mezinárodní abilympiádu by mělo v roce 2022 uspořádat Rusko a dějištěm by mělo být jeho hlavní město. Podmiňovací způsob v předchozí větě je bohužel nutný: příčinou je samozřejmě pandemie koronaviru. Ve větách následujících budiž přijata fikce, že riziko nákazy globálně a dlouhodobě klesne na minimum...

Vůbec poprvé budou talentovaní, šikovní a kreativní lidé se zdravotním postižením z desítek zemí bojovat o medaile opakovaně v Evropě. Po francouzském Bordeaux přebírá štafetu Moskva, největší a nejlidnatější město starého kontinentu.

V Rusku je abilympijské hnutí mladým fenoménem. Národní abilympiáda se tam koná pravidelně od roku 2016, naposledy se uskutečnila loni v listopadu. Ovšem hned na té první soutěži bylo více než 500 lidí ze třiašedesáti regionů největšího státu světa.

Zázrak jak z říše pohádek

Když Rusové před čtyřmi lety na jaře vyslali početný tým do Francie, přiznávali, že coby nováčkové přijeli hlavně sbírat zkušenosti a získat nějakou medaili považovali za úspěch z říše fantazie. Leč stalo se: jejich soutěžící vybojovali v kadeřnictví, počítačovém designu postavy a svařování bronz. A Rusko se tak ocitlo mezi pouhými čtyřmi evropskými zeměmi, které v Bordeaux získaly nějakou medaili. (Dominovaly státy z Asie, kde abilympijské hnutí zkraje 70. let minulého století vzniklo.)

(pel)

Už netoužím po velkých věcech a ohromných plánech, úžasném organizování a skvělém úspěchu. Jsem teď pro docela malé, neviditelné lidské síly, které jsou plné lásky a vedou od člověka k člověku, proplétají se štěrbínami ve světě jako stovky kořinek anebo vlasečnice prýstící vody, která, až nastane čas, roztrhá i ty nejpevnější pomníky vystavené z lidské pýchy.

americký psycholog William James ((1842–1910)

Spolupráci odstartovaly roušky

„Zásadní velké poděkování za spolupráci patří skvělé chráněné šicí dílně, která zvládla šicí nápor.“

Hřejivými slovy ocenila na jaře Anna Tejklová, pražská výtvarnice a majitelka oděvní značky luxusního oblečení, práci chráněné dílny Centra Kosatec – šití nedostatkových roušek po nástupu koronaviru pro její potřeby. Adresu přitom našla na Facebooku.

Začala oboustranně prospěšná i podnětná spolupráce, která se časem rozšířila. Kromě pokračujícího šití roušek z dílny pocházejí také unikátní černé čepice a čelenky, které posléze A. Tejklová sama zdobí svými obrázky (dva z mnoha konečných výsledků ukazují snímky), v počátcích je „výroba“ triček z její autorské látky. „Svůj podpis zanechává“ i na četných rouškách, které zůstávají v Pardubicích: šijí se totiž z její látky.

Přední módní návrhářka si pochopitelně zaslouží obrovské poděkování i z naší strany.

A je docela dobře možné, že na její webové adrese www.annanna.cz i na FB profilu www.facebook.com/AnnaAnnaFASHION/ mohou být některé věci původem z šicí dílny Centra Kosatec.

(mk)

„Největším lákadlem pro naše žáky je vaření, v Kosatci by někteří určitě zvládali přípravu svačinek,“ říká učitelka Michaela Spurná

Dorazili právě včas. Na devátou, kdy se dveře Centra Kosatec otevřely dokofán. Hlouček rozveselených dětí, mezi nimiž byl i vozíčkář, nešlo přeslechnout. Jak nám prozradila jejich průvodkyně a zároveň učitelka Michaela Spurná, vesměs šlo o chlapce a dívky z pardubické Speciální mateřské školy, základní školy a praktické školy Do Nového.

● Co vás motivovalo k návštěvě Kosatce?

My sem chodíme pravidelně, už od roku 2011, kdy centrum zahájilo provoz. Učím na dvouleté praktické škole, připravuji žáky na budoucí povolání. A tak mě zajímají služby, které se zde rozvíjejí: chráněné bydlení, sociální rehabilitace nebo výroba eSvačinek. Myslím, že dnešní důkladná prohlídka Kosatce zaujala i tuhle skupinku našich žáků.

● Povězte něco o vaší škole. Vedete žáky nějakým konkrétním směrem, nebo se spíše snažíte, aby zvládali důležité dovednosti pro běžný život?

Větší časová dotace je u nás věnována přípravě jídel a pokrmů.

Takže vaříme v kuchyni podle vzdělávacího plánu, obvykle jeden den týdně. Ale máme samozřejmě i další předměty praktické činnosti: třeba údržbu prádla, úklidové práce či různé dílny. Ale hlavně je vaření, které žáky hodně baví.

Momentálně máme tři třídy, ve kterých je celkem 18 dětí. Většinou mají lehké či středně těžké mentální postižení, často v kombinaci s dalším postižením. Obvykle k nám přicházejí v 15 či 16 letech, někdy i později. A mezi 18 až 20 le-

ty opouštějí školu. Ovšem najít pro ně práci není jednoduché: snažím se hledat pro ně možnosti, dělám, co se dá... Ale pravdou je, že v době před koronavirem v Česku počet zaměstnanců v gastro oborech klesal, a stát proto přes úřady prá-

ce víc pomáhal s umísťováním absolventů na otevřeném trhu práce. Uvidíme, jak to bude dál.

● Právě jste absolvovali prohlídku celé budovy, během které vám průvodce poskytl řadu informací. Našla jste tady nějakou inspiraci? Jaké postřehy si odnášíte?

Už jsem osobně navázala kontakt s paní Potůčkovou, ředitelkou Kosatce. Dneska mě mile překvapilo, že chtějí dát všechny kulinářské aktivity – kavárnu, pekárnu, kuchyň a eSvačinky – pod jednu střechu. Dosud byly na dvou místech. S bohatší a dostupnější nabídkou různých pochoutek, jídel a nápojů se zřejmě zvýší obsazenost společenského sálu, kde se budou moct pořádat i různé rauty a ochutnávky. Pokud vím, zatím se tam konaly hlavně zájmové kroužky nebo různé semináře a školení.

Určitě zintenzivníme spolupráci, chtěli bychom, aby sem naši žáci třeba chodili na odbornou praxi. Myslím, že dobrá třetina z nich by tady v budoucnu klidně mohla být zaměstnána. Přípravu svačinek by určitě zvládli. (pel)

Oblíbená konference poprvé online, znovu s řadou novinek

Ve dvacetileté historii konference INSPO o počítačových technologiích pro osoby se specifickými potřebami se letos prvně její účastníci nesešli v obvyklém jarním termínu v sále Kongresového centra Praha, ale kvůli koronavirovým omezením se jí v pondělí 12. října zúčastnili prostřednictvím živého vysílání u svých domácích počítačů.

Úvodní slovo patřilo Jaroslavu Winterovi z BMI sdružení, jejímu organizátorovi. Především zdůraznil obrovský rozvoj technologií z oboru výpočetní techniky za dvě desetiletí existence konference, které v mnoha směrech pomáhají našim spoluobčanům se zdravotním postižením. Jako příklad uvedl třeba postupné zjednodušování ovládání myši lidmi, kteří tuto operaci nezvládnou rukou, od tyčky v ústech až k „řizení“ počítače hlasem, pohybem očí, mozkiem i dalšími způsoby.

Všechny přednášky byly zajímavé, každý se navíc mohl vystupujících ptát. Posluchače se zrakovým postižením zaujala spisovatelka Markéta Vítková s prezentací knihy Kamil – malíř snů s hmatovými 3D modely postav vytištěnými na 3D tiskárně. Tyto doplňky je totiž jaksi „vtahují do děje“ – mohou si je osahat. Jan Cejthamr s nevidomým Tomášem Kadlecem v praxi představili kamerový systém OrCam, miniaturní zařízení připevněné k brýlím se schopností přečíst text, čárový kód nebo dokonce i rozpoznat tváře. Především lidi se sluchovým handicapem potěšil Filip Maleňák informací o nové funkci mobilní aplikace Záchranka: díky ní lze při videopřenosu z místa nehody komunikovat s operátorem linky 155. Metodická přístupnosti Mariana Chytilová zase vysvětlila, co vše musí organizátoři festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět udělat pro to, aby ho mohli navštěvovat i diváci s různým zdravotním postižením – tuto záležitost přitom řeší už pět let.

Videozáznam konference INSPO 2020 je stále k dispozici na webu www.inspo.cz.

Bude-li covidová situace příznivější, pak se bude příští konference opět konat v Kongresovém centru, a to v sobotu 10. dubna 2021. (mk)

Generální partner konference už po šesté odměnil počín v oblasti ICT inovací pro kvalitnější život lidí se zdravotním postižením. I tento slavnostní akt bylo pochopitelně možné sledovat online.

Podle letošních změněných podmínek měl na cenu spojenou s částkou 200 000 korun nárok jen účastník AI for Accessibility Hackathonu. Počítačovní odborníci při něm měli vyvinout řešení s využitím umělé inteligence pro usnadnění nakupování lidem se zdravotním znevýhodněním. Ovšem akci plánovanou na 10. března do Prahy koronavir také omezil – proběhla od dubna do června v online prostředí.

Porota nakonec ocenila aplikaci Cash Reader, díky které nevidomé osoby rozpoznají bankovky. Finanční odměnu autoři mimo jiné použijí k přidání další funkce. Ta současně převede hodnotu rozpoznané bankovky podle aktuálního kurzu do domácí měny.

Září – měsíc, kdy vládlo ticho

Devátý měsíc považují neslyšící i ostatní osoby se sluchovým postižením ze všech dvanácti za nejvýznamnější: od roku 1958 se totiž pravidelně jeho třetí neděle celosvětově slaví jako *Mezinárodní den neslyšících*, v roce 2018 přibyla každoroční připomínka *Mezinárodního dne znakových jazyků*. To je důvod i pro neziskové organizace, které svoje aktivity soustředí právě na tyto lidi, různými akcemi je zviditelnit.

Koronavirus donutil také společnost *Tichý svět* upravit program premiérové osvětové kampaně *Deafember* s podtitulem *Měsíc osob se sluchovým postižením* a s mottem *Chci naslouchat neslyšícím*. Přesto se do ní zapojila – přímou účastí nebo online – široká veřejnost a prostřednictvím přitažlivých forem prezentace se dozvěděla mnohé o pestrosti, bohatosti i inspirativnosti světa neslyšících.

Až nečekaný úspěch mělo stand-up vystoupení komiků se simultánním tlumočením do znakového jazyka. O nelehkém životě neslyšících pojednávala facebooková online přednáška.

K bližšímu představení této komunity posloužily i různé akce v několika městech. Proto se například jako součást kladenského festivalu *Taška Fest* nebo sousedské slavnosti *Zažít město jinak* v Praze uskutečnily přednášky naživo nebo minikurzy znakového jazyka. Nevšední prezentace byla v pardubické kavárně Kosatec: uskutečnila se v ní výstava dvanácti vel-

koplošných fotografií *Tiché osudy*.

Na sociálních sítích informovaly nejen fotografie a videa především o různých souvisejících tématech, vyvracely stále přetrvávající zastaralé mýty o životě osob se sluchovým postižením nebo zdůrazňovaly překážky, které musí každý den „obcházet“. Nechyběly ovšem ani pozvánky na kurzy znakového jazyka či příspěvky o sociálních službách pro tyto lidi.

Důležitost kampaně podpořily netradičním způsobem i četné osobnosti nejen z kulturního života. A tak si třeba herečky Eva Josefíková a Jana Epikaridis, tanečnice Tereza Prucková Buřková, multiumělec Aleš Háma, hokejista Dominik Hašek nebo zpěvák Petr Kotvald vyzkoušeli znakové zmíněné motto.

Potřebnost kampaně vyzdvihla ve svém hodnocení i Marie Horáková, ředitelka společnosti *Tichý svět*: „Sluchový hendikep na ulici nepo-

V pražské Libni vtáhl lidi do života neslyšících minikurz znakového jazyka, tuto komunitu připomněli i organizátoři pardubického Retroměstečka.

znáte. A možná právě proto, že nejsou neslyšící vidět, se o nich ví tak málo. *Deafember* se snažil celý měsíc toto změnit, svými příspěvky oslovil 52 000 lidí. To je ale jenom začátek, protože neslyšící jsou tu s námi ne jeden měsíc, ale celý rok. Stačí se jich nebát, vycházet jim vstříc a snažit se s nimi komunikovat, nic víc v tom není.“

Do „tichého“ měsíce se můžete vrátit na facebookovém profilu www.facebook.com/deafember.

(mk)

ABILYMPIJSKÝ ZPRAVODAJ
(speciální vydání – rok 2020).

YDAVATEL:
Česká abilympijská asociace, z.s.,
Sladkovského 2824,
530 02 Pardubice.

REDAKCE:
Rokycanova 2654,
530 02 Pardubice,
Miloš Pelikán:
bobbpelikan@seznam.cz,
Miloš Kajzrlík:
milos.kajzrlík@centrumkosatec.cz.

KONTAKT:
telefon: 466 304 366.

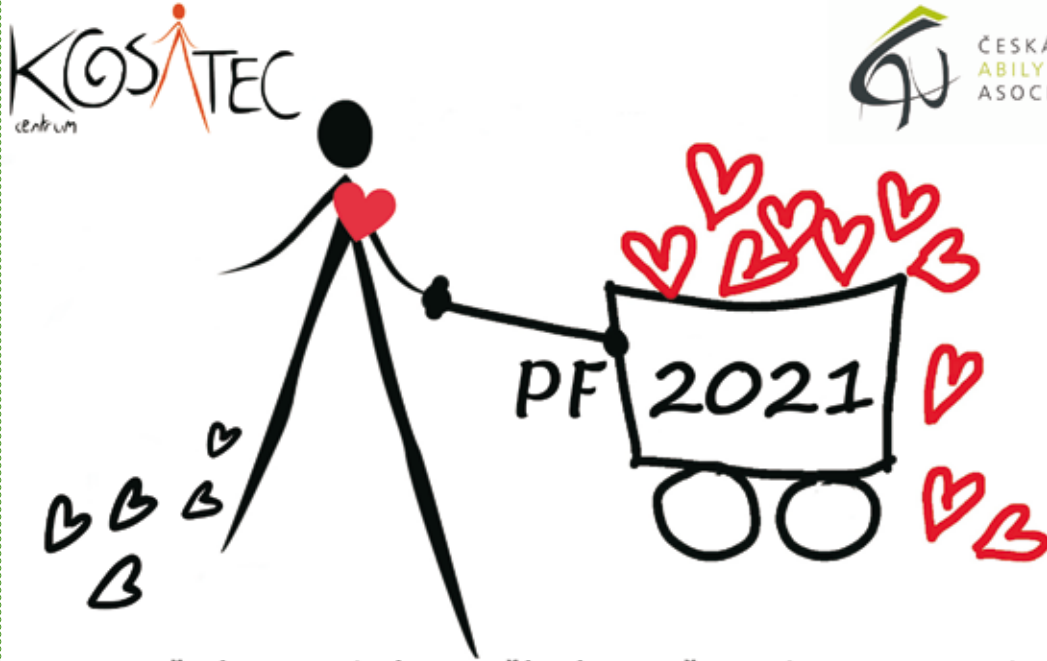
KOMPLETNÍ ARCHIV (pdf):
www.centrumkosatec.cz.

SAZBA A GRAFIKA:
Miloš Kajzrlík.

TISK:
STUDIO PRESS s.r.o. Čáslav.

EVIDENČNÍ ČÍSLO:
MK ČR E 12884.

**V každém srdci láska dřímá, ve všech lidech dobro jest,
pojďme spolu ruku v ruce objevovat kouzlo nových cest...**

Na prahu nového roku

aneb Řádky od Mistra místo redakčního přání

Ještě jen krátký čas a už bude před námi opět celý dlouhý rok, než stromy opět rozkvetou. Čas je k nám nemilosrdný. Marrně se pokoušíme něco z jeho vanutí zachytit, nic nezadržíme, všechno spěšně míjí a běh času nevídá si našeho smutku. Jak krátce jen se usmívá šípková růže, kterou jsme si přinesli domů pro radost.

Jedině když se člověk zamiluje, má pocit, že láska a polibky trvají až do smrti. Jak bývá ten pocit opojný! A jak často bývá krátký! Kdo se zamiluje, nemá zprvu ani zdání, že nedonese často svou lásku dál než vodu, kterou nabral do spojených dlaní.

Bylo horké jarní odpoledne, když jsem procházel nádvořími Hradu. Z dokořán otevřených vrat chrámu vanul studený chlad prosáklý vůněmi vadnoucích květin. Vůně zůstaly tam po velkém církevním svátku. Vešel jsem a šel až do staré části chrámu. Svatováclavská kaple byla pootevřená.

Už dávno mi život rozmluvil, abych vkleče se pokoušel o naději. Starobylá kaple však obestřela mě svou posvátností. Bylo tam prázdno. Stál jsem u stěny plné polodrahokamů a jejich trpytí chlad přivábil mou tvář. Přitiskl jsem ji na ně, jako ji tiskneme na tvář milované ženy. I v tomto chladivém doteku byla láska.

Přece jen jsou v našich životech věci, které můžeme zadržet rukama i srdcem, milující je. A je možno podržet tak lásku až do její smrti.

Nejsou to však jen kameny této kaple, ani kvádry domu, ale i staré zdivo kolem Hradu na stráni nad Vltavou.

Tyto zdi vhrůženy jsou nejen do svých základů, ale i do našich myslí a srdcí. Pro naše životy jsou věčné. Proto je milujem. A jejich krása neprchá jako jarní vůně rozkvetlých stromů.

Jaroslav Seifert, úryvek z paměti *Všecky krásy světa*

AbiFest žije! Ale bude, když se podaří zkrotit koronavirus

Letos tuhle akci Česká abilympijská asociace nemohla uspořádat. Důvod byl jediný a mimořádný: koronavirový previt, který zamořil a stále zamořuje celý svět. AbiFest jsme proto přesunuli na květen 2021 a doufáme, že na něj čtenáře budeme moci pozvat.

V těchto týdnech je zbytečné zevrubně informovat, co všechno chce Asociace návštěvníkům i soutěžícím nabídnout. Klíčové je, aby se podařilo situaci v naší zemi zlepšit natolik, že se budeme moci vrátit k běžnému životu. Jen tehdy dostanou i lidé se zdravotním postižením zase chuť ukázat v Pardubicích, co dovedou.

Soutěžení i pohodová zkouška

Hlavní součástí festivalu zůstane národní abilympiáda neboli soutěžní přehlídka profesních a volnočasových dovedností lidí starších 15 let s jakýmkoli zdravotním postižením. Za příznivých podmínek si budou zájemci moci od února vybírat z více než 30 vyhlášených disciplín z oblastí pracovních aktivit a ručních dovedností: od aranžování květin přes studenou kuchyni až třeba po ubruskovou techniku.

Po předloňské premiéře chceme znovu uskutečnit Abi pro NÁS, pohodovou zkoušku jednoduchých dovedností určenou hlavně lidem s postižením z Pardubicka, kteří si ještě netroufají na účast v samotné abilympiádě.

Nebudou v ní rozhodovat výsledky, ale nabytí sebedůvěry, společenský kontakt a uspokojení z provedeného výkonu.

Zábava pro děti i rodiče

Zkrátka nepijdou ani návštěvníci dvoudenní akce. Dospělí i děti si budou moci vyzkoušet různé manuální činnosti vhodné pro volný čas, třeba drátování, práci s korálky či keramiku. Pro všechny účastníky bude samozřejmě přichystán bohatý doprovodný program, tentokrát tematicky pojatý do dvou bloků. Zatímco pátek nabídne zajímavá vystoupení organizací zajišťujících bezpečnost silničního provozu a integrovaný záchranný systém, sobotu si užijí hlavně rodiny s dětmi.

Součástí příštího AbiFestu samozřejmě bude jarmak se stánky nabízejícími rukodělné výrobky a rozmanité pochoutky. Chybět nebudou četná hudební a taneční vystoupení a show speciálně vycvičených psů. K návštěvě Enteria areny možná bude opět zvát venkovní zážitková stezka se stánky: v blízkém okolí haly zájemci vyplní jednoduché úkoly a získají tak povědomí o ergoterapii, muzikoterapii či antistresových omalovánkách.

Burza zaměstnavatelů

Do programu AbiFestu chceme opět zařadit Abi pro firmy, kde budou soutěžit zaměstnanci firem, aby svou přičinlivostí přispěli k pohodové atmosféře. Pro lidi s hendikepem, kteří hledají práci, bude opět lákadlem burza zaměstnavatelů. Během stanoveného časového úseku totiž dostanou šanci promluvit si se zástupci firem a dohodnout si další schůzku.

Aktuální (snad nadějně!) informace se objeví na stránkách www.centrumkosatec.cz/nase-aktivity/.

Miloš Pelikán

Překvapivě poklidný byl tradiční den otevřených dveří v bezbariérovém Centru Kosatec. Ve středu 16. září do něj od 9 do 17 hodin zavítalo méně lidí, než Česká abilympijská asociace čekala. Své jistě vykonalo nádherné letní počasí a zřejmě i „koronavirové obavy“ lidí z možných přeplněných prostor uvnitř budovy. Ale menší návštěvnost měla své výhody: jednak dostal každý zvidavec během důkladné prohlídky Kosatce odpověď na jakoukoli otázku, jednak si návštěvníci mohli v poklidu užít posezení v kavárně či na venkovní zahradce. A odpoledne se zájemce mohl dokonce vydat s průvodcem na exkurzi úplně sám.

Hned v průchodu do budovy se na příchod usmívalo velké slunce ze šicí dílny. Další je čekalo v recepci, u návštěvní knihy. A sluníčko taky mohl kdokoli namalovat či nakreslit na zeď uvnitř budovy. A co všechno bylo k vidění?

Tréninkové byty pro návčik soběstačnosti osoby po těžkém úrazu, keramická dílna, přirozené včelaření či kavárna s bohatou nabídkou nápojů a pochoutek – to všechno v Kosatci fungovalo i loni. Rozsáhlá přestavba však probíhá ve 2. patře: v bývalé zasedací místnosti, hned vedle kuchyně, se budou připravovat zdravé eSvačinky a vznikne tam pekárna. Polovina patra včetně

jídelny tak bude zaměřena na gastronomii, která se v současnosti stává hlavní oblastí sociálního podnikání v Kosatci. Nejnáročnější stavební úpravy mimořádně se vzduchotechnikou; těžkým oříškem asi bude sehnat pekaře, kterých je na trhu nedostatek.

Další novinkou je prosvětlená odpočinková místnost (nejen) pro zaměstnance Kosatce, která funguje od března. K posezení tam zve pohodlný gauč a dokonce i houpací křeslo. Očím zalahodí a duši zklidní třílitrátové akvárium plné exotických rybek. Zkrátka příjemný pohled už od dveří „relaxačky“.

O kavárně už byla zmínka. Doplníme, že pro slavnostní den si přichystala speciální alko i nealko nápoj a originální, podomácku zhotovené sušenky. A za pouhou desetikorunu byla k mání výborná gulášovka!

Společenský sál v přízemí Kosatce už byl dějištěm mnoha akcí. K nejoblíbenějším patří řízené ochutnávky vína, výuka tance, pří- městské tábory pro děti a cestopisná vyprávění s promítáním diapozitivů. V srpnu se tu dokonce odehrály dvě svatební hostiny... Během zářijového dne otevřených dveří byl v sále instalován trenažér, na němž mohli lidé dobré vůle najet libovolnou vzdálenost ve prospěch Kosatce. (pel)

OP

P.P.

982507-0663/2017
530 02 Pardubice 2

Den otevřených dveří: méně návštěvníků a prosluněná pohoda